

Blijf met ons aan de spits van het sociaal recht

1 - 2013 - 28 december t.e.m. 3 januari

Gedaan met misbruiken in het kader van de internationale mobiliteit

Artikel 22 – 25 Programmawet 27 december 2012 (BS 31 december 2012, tweede uitgave)

De eerste *SoCompact* in het nieuwe kalenderjaar beginnen we traditiegetrouw met welgemeende nieuwjaarswensen voor u en al wie u dierbaar is.

De redactie van *SoCompact* doet er alles aan om u ook in 2013 wekelijks te informeren over de sociaalrechtelijke actualiteit die voor u en uw onderneming van belang kan zijn.

Willy van Eeckhoutte, Ann Taghon en Ester Van Oostveldt.

In dit eerste nummer gaan we, zoals afgesproken, door met de al gestarte bespreking van de voor u geselecteerde onderwerpen uit het inmiddels wet geworden ontwerp van eindejaarsprogrammawet 2012.

Deze week staan we stil bij vier bepalingen uit de eindejaarsprogrammawet 2012 waarmee de wetgever de strijd wil aanbinden met misbruiken in het kader van de internationale mobiliteit.

1. Welke misbruiken worden geïdëeerd?

Wanneer een onderdaan van een EER-lidstaat werkzaamheden verricht op het grondgebied van een andere EER-lidstaat, wordt de op de betrokken onderdaan toepasselijke socialezekerheidswetgeving bepaald door het Europese Unierecht. De Europese aanwijfsregels m.b.t. de toepasselijke socialezekerheidswetgeving zijn op dit ogenblik terug te vinden in twee coördinatieverordeningen (zie www.sociaalcompendium.be):

- EG-verordening nr. 883/2004 betreffende de coördinatie van de socialezekerheidsstelsels,
- EG-verordening nr. 987/2009 tot vaststelling van de wijze van toepassing van de verordening nr. 883/2004 betreffende de coördinatie van de socialezekerheidsstelsels.

De regels in die coördinatieverordeningen worden verduidelijkt in een praktische handleiding en in besluiten van de Administratieve Commissie voor de coördinatie van de socialezekerheidsstelsels.

Het algemeen beginsel van de coördinatieverordeningen is het *werklandbeginsel*: de toepasselijke socialezekerheidswetgeving is de wetgeving van het land op wiens grondgebied beroepswerkzaamheden worden verricht.

Op die algemene regel bestaan een aantal uitzonderingen. Zo blijft een werknemer die tijdelijk, voor hoogstens 2 jaar, wordt uitgezonden (d.i. *gedetacheerd*) naar een andere EER-lidstaat om werkzaamheden te verrichten voor rekening van zijn gewone werkgever, onderworpen aan de socialezekerheidswetgeving van de uitzendende EER-lidstaat. Uitzonderingen bestaan ook voor zij die *werkzaamheden verrichten op het grondgebied van twee of meer lidstaten*.

De misbruiken die de wetgever wil bestrijden, bestaan in het omzeilen van de bepalingen van de Europese coördinatieverordeningen met de bedoeling de arbeidsverhouding te doen vallen onder een andere socialezekerheidswetgeving dan die waaronder ze zou moeten vallen overeenkomstig de regels van die coördinatieverordeningen. De eindejaarsprogrammawet 2012 formuleert het als volgt: *“Er is sprake van misbruik met betrekking tot de aanwijzingsregels inzake toepasselijke wetgeving in de Europese coördinatieverordeningen wanneer, ten aanzien van een werknemer of een zelfstandige, de bepalingen van de coördinatieverordeningen worden toegepast op een situatie waarbij de voorwaarden die zijn vastgesteld in de verordeningen en verduidelijkt worden in de Praktische Handleiding of in de Besluiten van de Administratieve Commissie niet nageleefd worden, met als doel zich te onttrekken aan de Belgische sociale zekerheidswetgeving die op die situatie had moeten worden toegepast wanneer voornoemde verordenende en administratieve bepalingen correct werden in acht genomen.”*

In de memorie van toelichting worden een aantal concrete voorbeelden gegeven van dergelijke misbruikpraktijken. Het gaat allemaal om mechanismen die worden opgezet om een arbeidsverhouding onterecht baat te doen hebben van de voordelen verbonden aan de op een detachering of op de uitoefening van werkzaamheden in twee of meer lidstaten toepasselijke regels.

Belangrijk is dat slechts sprake is van misbruik wanneer de betrokken partijen de bedoeling gehad hebben om te ontsnappen aan de toepassing van de Belgische socialezekerheidswetgeving.

2. Welke gevolgen heeft de vaststelling van een dergelijk misbruik?

Wanneer de nationale rechter, een openbare instelling van sociale zekerheid, een federale overheidsdienst belast met de toepassing van de socialezekerheidswetgeving of een sociaal inspecteur een dergelijk misbruik vaststelt, wordt de betrokken werknemer of zelfstandige onderworpen aan de Belgische socialezekerheidswetgeving indien die wetgeving had moeten worden toegepast overeenkomstig de Europese aanwijsregels.

De Belgische socialezekerheidswetgeving geldt dan vanaf de eerste dag waarop de voorwaarden voor de toepassing ervan vervuld zijn, rekening houdend evenwel met de socialezekerheidsrechtelijke verjaringstermijnen.

3. Wie draagt de bewijslast?

De instantie die zich beroept op de antimisbruikbepaling, moet bewijzen dat er sprake is van een misbruik en zal dus moeten aantonen dat degene tegen wie het misbruik wordt ingeroepen, de bedoeling had om te ontsnappen aan de toepassing van de op basis van de coördinatieverordeningen toepasselijke socialezekerheidswetgeving.

Ester Van Oostveldt.

Meer informatie over dit onderwerp is te vinden in het Sociaal Compendium 12-13, hét standaardwerk van het Belgisch arbeids- en socialezekerheidsrecht (www.sociaalcompendium.be)
